

Szerkesztőség:
Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám. — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:
Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyiltér:
Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A pünkösdi tűz.

Ünnepet ünneplünk, diadal ünnepet, szent ünnepet ismét, a hit, a vallás költői, misztikus felfogása szerint, a szentlélek vételének nagy emlékünnepe. Szárnyat ölt magára lelkünk, s kibontja szárnyait: tulemelkedünk a mindennapiság, a zajongó, forrongó élet, a világ önző, hazug látkörén, túl e sárgöröngyön, uszó porfellegen, s míg levetünk, habár perczre, pillanatra az anyagiság sokszor, ah igen sokszor szennyes, sárral bemoesolt palástját, s mintha egy benső tűz hevítne, emelne, felrepülünk gondolatban oda, túl a fellegeken, ködtakart határan, a milliárd világok örök alkotójához, az örök istenség magas trónja elé, s betelve magasztos szent gondolatokkal, érezve csapást a pünkösdi szent tűz lobogó szárnyának, lélekbe mintegy megújulva és újjá születve, rebben el ajkunkon önkéntelenül is, mintegy hálaima, mintegy kérés, a hitnek urához, erős istenéhez:

„Kit Krisztus ígért, óh jövel te,
Szállj ránk alá, isten szent lelke,
Kit Isten égből önt alá! —
Hol meglebben kitarul szárnyad,
Ott róla fény, üdv, áldás árad,
S a lélek ég felé talál.”

Ezer és ezer, millió és millió ajkon bangzik ma fel a keresztény világ templomaiban hálaadó, magasztos pünkösdi ének; ezer és ezer, millió és millió szívbe száll ma a lelkesedés szent lelke, melynek ihletére, ezer és ezer, millió és millió szív, ajak, küldi imáját, ama sejtett világok, ama sugáros haza felé, a végtelen titku, mély rejtélybe burkolt, örök gondviseléshez, ki születni engedé az eszmét, lételt adott annak, megtestesíté azt, a világ legnagyobb embere, a hit által isteni erővel felruházott Jézusban.

Adott prófétákat, apostolokat az eszmének, kik lángoló lélekkel hirdették azt szerte; törhetetlen hittel, szent meggyőződéssel, sőt vakmerő bátorsággal, nem ritkán halált megvető elszárással lobogtatták annak győzelmi zászlaját.

Három nagy ünnepe van a keresztény világnak. — Ezeket mondja, ezeket hirdeti nekünk, az eszmének eme diadalát, halhatatlanságát bizonyítja mind a három ünnep. Annak az eszmének fényes győzedelmét, mely vészben, viharban, üldözve, nyomtatva, mint a mustármag, hatal-

mas fáva nőtte ki magát, mely koronájával egekbe törekszik, terebélyes ágainak enybe árnyával népeket, nemzeteket takar be, népeknek, nemzeteknek ad enyhet és megnyugvást. Ott van, ott véve kezdetét, a betlehemi egyszerű jászolban, az isteni, lánglelkű ember születése perczében, mindamaz erkölcsi, társadalmi átalakulás, mely reformálta teljesen a világot. Ott folytatta tovább hatalmas erővel a husvétit sirnál, a hitben felnyitott, üres koporsónál és itt a pünkösdben, pünkösdi ünnepében, érte el legnagyobb diadalát, itt lobogott fel a szikra, mint égő láng legnagyobb fényében, itt lett örök fény, gyúlt fel örök lánggá: a pünkösdi tűzben. A pünkösdi épen úgy, mint a husvét, az igazság, a megdönthetetlen, a megölhetetlen igazság diadalának fényes, diésőséges ünnepe.

„Akkor nagy hirtelenséggel lön az égből, mint egy sebesen zugó szélnek zendülése, mely eltél az egész házat, melyben a tanítványok ültek vala. És látának kettős tüzes nyelveket, és üle mindenikre azok közül és megtelének mindnyájan szentlélekkel.”

Ime a pünkösdi csodás, tanulságos története pár rövid sorban, a biblia felfogásában.

Költészet, gyönyörű keleti költészet, e lelkesedéstől megihletett, szent író látományának, költői misticizmusba burkolt leírása. Naív, gyermekes ugyan első látszatra, de mélyreható, komolyan vizsgálva, eltekintve a költői színezéstől, alapját tekintve a képeknek; eltűnik e naív, e gyermekes vonás, csak a képben rejlő igazság domborodik ki mind erőteljesebben és világosabban. Avagy abban a kettős tüzes nyelvben, nem az igazság, az örök igazság eszméjének pünkösdi tüze lobban-e fel? Az a tűz, mely hívöket; az a tűz, mely apostolokat támaszt az eszmének?!

És az a sebesen zugó szél zendülése, nem az igazságnak menydörgő szózata-e?

Egy szózat, mely áthat mindenható varázs erejével; egy szózat, mely a kereszténység nagy ünnepében a pünkösdben, azt tanítja nekünk, hogy nincs erő, és nincs hatalom, mely az általános reformatiót, ott, hol arra szükség van, végkép megsemmisíthetné, vagy mindenható erejének állandó, áttörhetetlen gátat emelhetne.

Mit elvesztének a napok, visszaadják az évek; miket nem szült az év, megfogannak az évtizedek, századok méhében.

A természet ezernyi bája,
Gyászat a föld ha kezdi vetni,
Fennt és alant millió hang kél,
Hinni tanít az, és szeretni.

Borsody Béla.

Falun.

(Pünkösdi tárcza.)

Írta: PAAL GYULA.

Hajnali szellő lengedez a határon.
A nap lassan emelkedik feljebb-feljebb a derült ég kékes boltzatán, meleg sugaraival áldást és életet hint a földre, mely nyíló virágoktól pompázik.

A kis falu fehér házikói között, a lombos fák sűrűjében, fölesendül a madarak éneke s némileg zajossá válik a levegő. Egyébként ünnepi csend ül a falu felett. Nem hallani sem kocsiörgést, sem ostopattogást. A tehének már künn legelnek a mezőn, még kolompjuk hangja sem hallatszik be a faluba. Az igavonó jószágok az istállóban pihennek, nincs dolguk most sem a ház körül, sem a határban; nyugodtan heverészhetnek vagy kérődzhetnek a jászol előtt, ha már felfalták belőlük a takarmányt.

A lakosok nagyja és kicsinye ékes öltözetben lépdel ki a pitvar ajtaján, előbb egyenként, később tömegesebben s ünnepi lassúsággal lépdel végig a tisztára seprött udvarokon vagy a zsúpfedeles házak oszlopos folyosóin, melyeket a gazdasszonyok még előtte való nap délutánján hófehérre meszeltek.

Lassankint megépesülnek az utczák is. Előbb csak a leányok meg a legények gyűlnek össze a kis kapukban, később a menyecskék is kiszállingóznak s apródonként megtelnek velök a lóczák a házak előtt, a virágos ablakok alatt. Aztán a gyermekek bujnak elő zsivalyogva, nevetgélve, nemsokára az öregek is utánok jönnek, kezökben ezüstesatos énekes könyvvel; várják a harangszót, hogy megindulhassanak a templomba — pünkösdi predikációt hallgatni. Mert ma pünkösdi van, a szentlélek kitöltésének öröm ünnepe! Némelyikök türelmetlenül te-

Ne féltsük az eszmét, ne az igazságot, isteni eszme az, isteni igazság: kitor a sirból, a zárt koporsóból is, hogy égő lángokban, mint kettős tüzes nyelv, zugó szelnek szárnyán szálljon szerte széjjel, — hirdelve életet, örök élet és halhatatlanságot. Győz az igazság, győz vagy előbb vagy később, győz fényesen és hatalmasan. Jaj a zelynomottnak, de százszor inkább jaj az elnyomónak.

„Minden nagyobb eszmének megváltak vértanúi, s mint egyeseket, úgy egész népeket találunk, melyek így vértettek el. A küzdőknek vesztét gúny, atok követte sokszor, s az, amit szenvedtek, első pillanatban mint visszajeszto példa áll azok előtt, kik magasabb feladatnak akarnak szentelni létüket. De ha a történet folyamát tovább követjük, nézetünk megváltozik. Az elnyomó emléket az utódok áika követi; a vértanu tovább él eszméjével, s a jövő bámulva látja, hogy a győzelmet nem a hőhér, hanem az áldozat vitte ki. Mert minden babér elhervad, s minden emlék romba dől, de kinek neve egy eszmével él, a felett az időnek nincsen hatalma.

Van és leend pünkösdi az idők végéig; támadnak eszmék, támadnak annak apostolai, vértanúi, ne féltsük őket. Vérbe jő fel sokszor, vérfelhőkön tör át az igazság napja; ne féltsük e napot, ne ennek sugarát, hogy fényes nappalra örök csillagatlan éj következhetne. Ne!

Az a sebesen zugó szél zendül és zendülni fog; zendülésével megrázza az elnyomó hatalmasokat, az igazság adáz elleneit, kiesvarja a pallost a hőhér kezéből.

Van és leend pünkösdi, működni fog mindig a pünkösdi lélek, az a pünkösdi tűz; hogy míg egyfelől, mint kettős tüzes nyelv, hasson, lelkesítsen, teremtsen ihletett bajnokokat, apostolokat az igazság eszméinek, másfelől mint emészto láng egészen porrá mindent, mi bűn, véték, miadent, mi gaz.

Fog jönni mindenkor és kell jönni napnak időről-időre, amikor felszabadul a rabszolga, amikor felzendül a szabadulás isteni himnusza, s milliók szívébe gyujt lobogó tüzet, dob isteni szikrát átható hangjával. Ám nézzen bár olykor komor fellegek ormáról le reánk a nap, feltűnik újra, fel a jobb világ, a jobb napok életadó hajnalsugara egünkön. Feltarthatatlanul halad az emberiség azon ösvényen, melyre multja, törekvései, czélja vezérlik; feltarthatatlanul halad és hódít apostolai

kintget a torony felé, melynek öblös ablakából a harangozó dugja ki bozontos fejét s báméskodva tekint szét a falu fölött.

Künn van; már minden élő lélek az udvaron, meg a ház előtt, csak azok maradtak odabenn, akik az ebédet főzik és akik halálos betegek.

De még sem! Maradt még odabenn más valaki is. Egy olyan ember, aki nem főz ebédet, meg aztán nem is halálos beteg, csak a lelkét sebezte meg a mult emléke.

Ott ül meggörnyedve a jegyzői iroda íróasztala mellett, a poros levegőben. Sovány, csontos ujjaival göresösen szorongatja az írónadát, melybe egy rozdsás acéltoll van beekelve az odaszáradt tintaceppektől. Nem ír, csak gondolkodik. Ősz fejét mellére hajtja, s beesett szürke szemével merően maga elé bámul. Ránéz az arcának komor vonásai elámulják, hogy gondolata messze bolyong, a mult idők ködös homályában, melyet csak az emlékezet bír némileg megvilágítani. Eleinte úgy botorkál ott, mint a világtalan az uttalan utakon, de aztán tájékozta magát s imbolygó léptekkel eljut képzeletében a 40 év előtti idők omlatag kapujához. Minő mesés világ van azon a kapun belül! Megkísérli, hogy áttudná-e lépni a küszöbét, de visszaszédül. Valami leküzdhetlen hatalom: a 60 év sulya elszibbasztja, tehetetlenné teszi lábait. Csak áll és bámulja a fényt, a világosságot, ami azon a kapun belül szemei elé tárul. Érti, hogy nem juthat el többé abba a mesés világba, de azért szíve reszket a gyönyörtől. Ah, milyen boldog volt akkor, mikor még ő is ott lakott abban a világban! De azóta 40 év temetkezett a mulandóság sirjába, s egész raját hantolta el a töle elrablott emlékeknek . . .

A kifáradt ősz ember lepihen arra a mohlepte körre: az emlékezet kövére, mely az omlatag kapu előtt hever, aztán bámulja a multnak lelki szemei előtt megélevedett képeit. Látja magát húsz éves ifjúnak, tele életerővel s egy világot átölölő boldog reményességgel. Ismét a régi, vigkedvű jegyzősegéd abban a faluban, ahol most önmagával meghasonlott nótárius. Újra átérzi azt az édes gyönyört, mely akkor tölté el szívét, mikor azzal a szöke haju árva leánykával megismerkedett az

T Á R C Z A.

Tavas van . . .

Hő napsugárban fürdik a táj,
Erdő, mező kizöldel újra,
Lombot fakaszt, virágot a fény,
Virág, lomb a föld koszoruja.

Tavas van; kikelet szellője
Leng által a bécezen, lapályon.
Tavas-fényben csillog a harmat
Zöld levelen, tarka virányon.

Lágy szellőben, tavasz sugárban,
Magunk' édes ábrándnak adva
Bolyongni, ah! mi boldogító!
Jerünk, jerünk! ki a szabadba!

Virágillat, zengő madár dal
Csalogatva, marasztva vonnak.
Nefeletse a sík mezőnek
Vadrózsája fent a halomnak.

Jerünk, jerünk ki a szabadba
En édesem! — ha szelid — lágyan
Borul reánk a lombok árnya:
Gyönyörködünk a fényben, árnyban.

Álmodozunk a boldogságról.
Kéz a kézbe, s ha adna hangot
Dalló lágy szél, ringó ág lombja:
Hallgassuk a szelőt, a lombot.

Hű dalnokát a természetnek,
Mikor megül dús lombok árnyán.
Dala betölt völgyet, be halmot,
Vagy felrepült, emelve szárnyán.

Álmodozunk a boldogságról,
Pázsitos völgy, zöld erdő mélye
Büvös regét szó álmainkba.
Elbűvöl a tavasz regéje.

által az eszme, és haladásában nincs mi meggátolni tén képes lehetne, nincs mi fejlődését, hódítását talán akadályozhatná, hasztalan támadnak ellenei, hasztalan szögeznek ellenébe fegyvert, meglankad a kéz, mi csapásra emelve, megtompul a fegyver vagy visszasujt arra, aki felemelte.

Az igazságot megölni nem lehet. Nem gátat emelni amaz áradatnak, az eszmék árjának; s megakadályozni, hogy a győzelmes husvéti feltámadást, egy még diadalmasabb pünkösdi kövessen.

Ezt hirdeti nekünk, ezt mondja nekünk a pünkösdi kettős tüzesnyelv; ezt zugja fülünkbe a sebesen zugó szél zendülése, ezt a szabadság diadalát, az eszme halhatatlanságát.

Péter apostol szavaira — mondja a biblia — a hívők serege egy nap több mint három ezer lélekkel szaporodott.

Vannak és lesznek, kell lenni tovább is ily Péter apostoloknak. Maga az igazság, az eszme, a haladás szelleme követeli, hogy legyenek. Vannak, és lesznek lelkesedők; az eszme, a pünkösdi tűz sugárzásától megihletettek, erős bajnokai, paizsos férfiai az igazság szent ügyének, kik megtelnek a bibliai szentlélekkel.

Fel azért! gerjedjen szívünk igaz pünkösdi öröme: nyilván meg ajkaink, az örök erő örök gondviselés iránti hála, zendüljön meg azon a pünkösdi ének, folyjanak egekbe, mint szent tenger hullámai annak akkordjai.

Szállj meg, szállj bennünket istennek díesőit, bünöktől megtisztító ereje, szentlélek!

„Te égi harmat szállj le égből.
Tisztul a lég, a föld meg épül,
Hová a te áldásod ér.
A borús égen gyúl új esillag.
És a bezárt szívek megnyílnak.
S lángolnak birhatásodért.”

Borsody Béla.

Igazságügyi reformok.

Önkénytelenül veti fel ezt a kérdést Bercezy Jenő kir. táblai elnök urnak a mult héten itt folytatott látogatása és vizsgálata.

Ő méltósága Gömörmegyébe, Rimaszombatba jött látogatóba. A látogatás célja volt a kir. törvényszék és kir. járásbírói ügykezelésének megvizsgálása, mert tudvalevő dolog, hogy a bírói lelkiismeret, a bírói tudomány vizsgálat tárgyát nem képezheti, ezeknek függetlensége biztosítva van törvény által, és annak védpajzsát átlukkasztani nem lehet még a legerősebb bürokratia ágyugolyói által sem.

A vizsgálat tehát alig irányulhatott egyébre, mint az ügyek mikénti adminisztratív kezelésére és az ügymenetre.

Az elnök ur persze alig találhatott egyebet, mint a legnagyobb pontosságot és helyes rendszert a kezelésben, a miben hozzávetve törvényszékünk és járásbírói kiváló magas jogászi színvonalát, a táblai elnök ur jegyzőkönyve nélkül is tudjuk azt, hogy itt csak elismerést aratott magának a bíróság.

A bürokratikus vizsgálódásnak azonban az ügyviteli szabályok pedans keresztülvitele körül nem tulajdonitunk oly nagy jelentőséget, hogy mi azt tartanánk, hogy az igazságügyi helyes menete csak ezen fordulhatna meg.

Az adott viszonyok közt a legfőbb garan-

tia a bírói tudomány és lelkiismeretességén kívül, a mi iránt teljesen meg vagyunk nyugtatva, a gyorsaság, de ehhez már kellő munkaerő kell.

Nagyon szerettük volna, ha a táblai elnök ur észrevette volna azt, hogy a bürokratikus pontosság mellett vannak más követelmények is, a melyek hangosan kiáltanak gyors orvoslásért!

Ilyen követelmények, hogy a rimaszombati járásbírói számát a bírói létszám és kezelő személyzet szaporíttassék.

Ilyen kívánalom, hogy a telekkönyvél a létszám emeltessék, hogy a telekkönyvi darabok gyorsabb elintézésben részesüljenek.

Járásbírói számunk magas színvonal mellett is alig tarthatja fenn magát a legteljesítményes munkásság mellett is.

Mind oly bajok, a melyekről bizonyára tudomást szerzett a táblai elnök ur, de kérdés, hogy van-e kedve e bajok orvoslását keresztülvinni.

Ép ezért nagyon sajnáljuk, hogy nem vett alkalmat magának, hogy az itteni ügyvédi karral is érintkezésbe lépett volna, és annak kívánalmairól is tudomást nem szerzett és nem nyilatkozott, hogy mennyire vihetők azok keresztül.

Törvényszéki elnökünk páratlan jóindulata végre is reá szorul a táblai elnök ur támogatására, hogy ha nagyobb sikert akarunk elérni.

Mi ezeket a kérdéseket nagyon magas horderejűeknek tartjuk, és ép ezért e kérdések mellőzése mellett megdöbbenéssel vettünk tudomást arról, hogy törvényszékünk egyik leghívebb munkását, ki a pontos, becsületes munka teljesítésében öregedett meg, a jó öreg Benkovies Pált, a törvényszék pertárnokát felszólították a táblai elnök ur, hogy nyugdíjaztatása iránti kérelmét terjessze be, mert egy pár rubrikát nem töltött ki elég pontosan.

Nos, aki ösmeri ezt a tisztas aggastyánt, az bámulhatja, hogy olyan ifju erővel tölti be hivatalát most is, a melyért a legnagyobb hálával az ügyvédi kar tartozik neki, a mely vele együtt dolgozik a perkezésben. Egy bürokrata fiatal erő sohasem fogja azt a szerepet úgy betölteni, mint az a tapasztalatokban megöszült ifju szellemű aggastyán.

Es vajjon akkor, mikor a bíróság rehabilitálta Rákossy rózsnyói albirót, egy fiatal embert, munkaképes egyént, okleveles ügyvédet a vádak legsötétebb porfellegéből, és visszaállította őt a bírói podium legfényesebb, moesoktalan piede stájljára, nem érezhetünk-e szánalmat egy öreg ember iránt, akinek egyetlen hibája, hogy pár rubrikát kellőképp ki nem töltött, és nem adhatunk-e neki azért bünbocsánatot, hogy állását a legközvetlenebbül érdekelt ügyvédi kar, és kir. törvényszék megelégedésére tölthesse be továbbra is, — és eddigi kötelességei mellé a pontos rubrikázást is megtanulja?

Mi a reformokat nem tisztas aggastyánok elcsapatásával, de új munkaerőknek a kívánt térre való állításával kívánjuk kezdeni, különös akkor, mikor a régi gárda megállja a helyét.

Van még egy fontos kérdés, ami kell, hogy szintén a közfigyelmet felhívja.

A törvények szerint a közigazgatási és bírósági járások székhelyének lehetőleg egybe kel-

get esküsznek egymásnak ezen szent napon az Isten színe előtt.

A pap bele kezd imájába:

— „A mi segedelünk jöjjön az Úrtól...”

Ő pedig fölemeli fejét s áttekint az első padsorba. A leány már készen várja jeladását; areza halvány, fürtei közt reszket az odatűzött virág. Most összeszik kezüket s ajkaik elstuttogják az esküt, hogy egymáson kívül sohasem szeretnek senkit az életben. Sójába fojtott gondolat az inkább, csak a lelkük hallja, szívük érezi...

— Amen, — mondja rá a pap hangosan, végére érve imádságának.

Mikor ez a kép így elvonult az őz ember lelki szeméi előtt, akkor hevesen megrázkódik, kezéből kihull a tollszár, s mégjobban összegörnyed íróasztala mellett. Az a csodás fényben úszó mesés világ, ott az omlatag kőkapun belül, hirtelen sötétté lesz. Halotti ének zendül fel a háttérben s gyászba öltözött alakok virágos koporsót visznek a nyitott sir felé...

Az őz ember örülten ugrik föl asztala mellől, egyideig rémülten bámul a semmiségbe, aztán eltakarja kezével a szemét.

E pillanatban megcsendül a harang odakinn a toronyban, s a nép tarka csoportokba verődve halad a templom felé.

Az öreg notárius félénk vágyakozással tekint ki az ablakon az utcára; nézi, vizsgálja azokat az arcokat, mintha keresne köztük valakit, pedig jól tudja, hogy az a „valaki” már harminczkilenc év óta a temetőben pihen.

Az orgona megszólal a szomszéd templomban; erős, mély hangja áttör a jegyzői iroda ablaküvegein, s a szent énekkel együtt belelopózik az őz ember szívébe.

Az őz ember szíve pedig elszorul — — ő maga meg gyermeké lesz — — s zokogva székére roskad.

Az orgona tovább bűg, a gyülekezet tovább énekel:

„Alleluja, alleluja...”

lene esni, és a főszolgabírói és járásbírói hivataloknak egy helyen kellene székelni.

E helyett itt Gömörmegyében épen az ellenkezőt tapasztaljuk.

Sem a rimaszombati, sem a rimaszécsi, sem a nagy-rözei járásban a két hatóság nem székel egy helyen; s bár az újabb törvényhozás a közigazgatásnak a bíróságtól leendő különválasztását törvényileg előzta, annyira nem akart menni, hogy e kettőt ennyire szétszakítsa, hogy egymásról tudomást ne is szerezzen, sőt épen ellenkezőleg, a szervi kontaktust a törvény irányzata fenntartani óhajtotta akkor, midőn elrendelte, hogy a járásbírói és szolgabírói egy székhelyen birjanak.

Ennek a kérdésnek a megoldása égető itt Gömörben.

Nagyon szerettük volna tehát mi, ha e kérdések és a bíróságnak a közigazgatással okvetlenül keresendő kontaktusa érdekében a kir. táblai elnök kereste volna az érintkezést a vármegye alispánjával, a közigazgatás intézőivel, — és úgy hisszük, e fontos terrenumot az udvariasság meggyéjén okvetlenül feltalálta volna.

Értsük meg egymást! Egy kormányzati ág nem mellőzheti a másikat, nem mellőzheti a tapasztalati tényeket, a melyeknek épen az érintkezés adja meg az átháramlás processusát.

Igaz, hogy lehet az udvariasság szempontjából is vita tárgyává tenni ezen kérdést!

A vármegye első tisztviselője hozzá van szokva, hogy még tábornokok is tisztelgenek nála, kik itt csapatjaik élén átvonulnak, itt megforduló kormányzati notabilitások felkeresik a vármegye főemberét, nem esodáljuk tehát az érzékenységet, az izgatottságot, hogy a tábla elnöke a közigazgatást elkerüli.

Minket azonban a közszempont serkenthet első sorban, s az abban nyer kifejezést, hogy bíróság és közigazgatás legyen összhangban.

Az általunk hangoztatott igazságügyi reformok fejlesztése is e mellett szól, a melyeknek méltánylását nagyon óhajtanánk.

A közszellem hatalma győzzön!

Kitüntetett néptanító.

Egy szerény falusi néptanító ünnepelték mult hó 31-én Vernáron, ki a magyar nyelv sikeres tanításával, elévülhetetlen érdemeket szerzett magának.

Ez a szerény néptanító kis falujával és népes családjával együtt a gömör-szepesi hegyek közé van elszigetelve a világ szeméi elől. Az öregebb lakosok még ma is a szláv nyelvet beszélik kivétel nélkül, de az ifjak, különösen pedig a tanköteles gyermekek már jobbadán elsajátították a magyar szót az iskolájukban.

Pedig az öreg tanító maga is csak törve beszél magyarul és mégis meglepő eredményt ér el tanítványival. Evtizedek óta munkálkodik falujában csendesen, zajtalanul, mint az a kertész, aki nem jutalomért, hanem a gazdája hasznáért s a maga gyönyörűségére ülteti tele kis kertjét hasznos növényekkel. Áldásos munkáját: a magyar nyelv terjesztését már akkor megkezdte, mikor annak tanítására a törvény még nem kötelezte az idegen ajku népiszkolák tanítóit. Azóta esüggedést nem ismerő buzgalommal fáradozik, épít arra az alapra, melynek köveit egyedül ő rakta le erős akaratától vezetett kezekkel a falujában.

A környék lakói mind szlávok, hól még az iskolás gyermekek sem értenek más nyelvet az apák nyelvén kívül; egyedül a vernári iskola az, mely kiválik, kiemelkedik közülök, mint kiemelkedik azon a vidéken a Királyhegy orma a többi hegyes csoport közül.

Ennek az iskolának a tanítóját László Gábornak hívják. Hatvanhárom éves öreg ember, de szívben, lélekben ifju, elhatározásában szilárd, megingathatlan; érzésében tősgyökeres magyar! Nemesak beszélni tanítja meg növendékeit magyarul, hanem gondolkodni is. És épen ezért érdemli meg tiszteletünket.

Igaz, hogy ebben a munkájában erős támasza, nagy segítője neki az ottani lelkipásztor, különösen pedig a hercegi uradalom kiválóan derék erdőmestere, de a kivétel s az a fényes eredmény, melyet felmutat, mégis csak az ő érdeme marad minden időben.

Tanfolyegyelőnk már régóta feléje fordította figyelmét; észrevette működésének jótékony hatását a népre, s sietett ezért megjutalmaztatni őt oly módon, mely méltó legyen elévülhetlen érdemeihez. Felsőleges Urunk — a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére — a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta neki magas elismerése jeléül.

Ennek az érdemkeresztnek az átadására gyűlték aztán egybe Vernáron azok a hazafiak, kik a magyar állameszme terjesztésének nemesak pártolói azon az idegen ajku vidéken, hanem buzgó apostolai is.

Az átadást Hámos László főispán eszközölte, ki már vasárnap délelőtt megjelent a járás főszolgabírájával Vereskőn, hol a hercegi uradalom összes főtisztjei ünnepi díszben üdvözlő beszéddel fogadták, a község lakosai pedig hosszú vonalban felállva, nemzeti zászlókat lobogtattak hintaja felé, míg egy részök mozsarakat sőtögetett az erdő szélén, tiszteletére.

Gazdag villásreggeli után megindult a menet hosszú kocsisorban a Vernár felé vezető úton. Telgárt község előtt diszkapu volt emelve s mikor a főispán oda érkezett négyes fogatán, már akkor a falu népe mind egybe gyülekezett és nemzeti viseletökben sorfalat álltak egész a faluig. Üdvözlés után az ottani körjegyzőnek dísz magyar ruhába öltözött szép fiatal leánykaja gyönyörű virágoskört nyújtott át ő méltóságának a lakosság hódoló tisztelete jeléül. Az átvonulás a nép éljenzése és a mozsarak dörgése közt történt. Innen a menet Pusztá-

őreg tiszteletes ur házában. Olyan üde, olyan bájos most is, mint akkor volt. Termete: lilium növése, mosolya: bimbófakadása; ha megszólal, mintha mennyei üveg-harangok csengnének alá a magasból.

Ott állnak szemben egymással, mint régen, negyven év előtt, piros pünkösdi ünnepén, mikor már belopóztott szívükbe a szerelem... Lázasan, izgatottan ragadják meg egymás kezét, aztán elmerülnek azokban az észbontó sötét szemekben, melyekből egy-egy mennyország tükröződik vissza az arcukra. Edes, boldogító érzés hatja át a szívüket; nem szólnak, nem beszélnek egymáshoz, csak lelkük ölelkezik össze egy sóhajásban.

A leány kiveszi dús szőke hajából a virágot s oda tűzi az ő ünneplő kabátjának a gomblyukáta. Jegyajándék ez a szent Lélek kitöltésének nagy ünnepén!

Aztán hallja azt a harangszót lelkében fölesendülni, a melyik negyven év előtt templomba hívta őket. Látja a hívők seregét, amint a virágos kert palánkjá mellett elvonul elöttük... Ő is utánok megy azzal a fiatal leánnyal... egymás mellett lépdelnek, mint negyven év előtt, piros pünkösdi ünnepén... A leány karesu termete szinte hajlongni látszik léptei közben, mint a nádvesző, ha megérinti a fuvalom. Kesztyűs kezében énekes könyvet tart, melynek külső födelére csipkés zsebkendője van rátéve, szépen, gondosan, nehogy a széle összegyűrődjék. Gyönyörű fejét előre hajtja, szendén, kecsesen, mint mikor a lilium bókól a hajnalnak. Aztán belépnek a templom ajtaján. Utjok itt ketté válik; a lány jobbra megy az első székbe, ő pedig balra tart. Így épen szembe ülnek egymással. Most megszólal az orgona, előbb lágyan, aztán mindig erősebben, s a gyülekezet ajkáról fölzendül az ének:

„E pünkösdi ünnepén,
Dicsérjük Istent szívvel...”

Mikor az ének elhangzik, megjelen a pap a kathedraban; a hívek összeszedik kezüket s leborulnak a padszélére. Ő is leborul, meg az a leányka is, a kivel őszbebeszéltek a virágoskertben, hogy titokban örök hűsé-

Mező felé vette útját s a hercegi vadászlatok megtekintése után, a gyönyörű parkon át, főispánunkkal együtt levonult a vendéglőbe, hogy az uradalmi tisztviselők által rendezett fényes és izletes ebédet elköltse. Ebéd végeztével a jelenlevők egy része ismét utnak indult, míg a másik része a vadászlat vendége maradt, s csak másnap reggel jelent meg Vernáron.

A főispáni kíséret aztán nemsokára megérkezett az ünnepség színhelyére. Vernár lakosai ép úgy, mint Telgártéi szünet a falu előtt felállított díszkapu körül várták a menetet. Szívélyes fogadtatás után, zeneszó, mozsárdörgés, éljenzés és az iskolás gyermekek éneklése közben beértek a faluba, hol a derék erdőbíró házában lettek mindannyian szívesen látott vendégei. Itt költötték el később a fényes estebédet is, melyen a főispán példájára számosan mondtak pohárköszöntőket.

Másnap reggel aztán, az istentisztelet végeztével, megkezdődött az iskolás gyermekek évszázó vizsgája magyar nyelven. A siker valóban meglepő volt. Vizsga végeztével ő méltósága kezdeményezésére pénzbeli adakozások történtek a tanulók javára, minek folytán csaknem mindnyájan részesültek némi jutalomban.

Ezután a tulajdonképeni ünnepség vette kezdetét künn a templom előtt, a szabad ég alatt. Kellemes jó idő volt. Az egybegyűlt nagy közönség sűrű tömegben folyna körül a középre helyezett asztalt, mely előtt szeretve tisztelt főispánunk és megyei tanfelügyelőnk álltak levett kalappal. Az ünnepélyt megnyitó gyönyörű beszéd után ő méltósága oda lépett Lázár Gáborhoz s a taraczkok dörgése közben mellére tűzte a koronás ezüst érdemkeresztet. Most a kir. tanfelügyelő üdvözölte a derék tanító szónoki hévtől áthatott buzgó szavakkal, majd a sunjáczi lelkész intézett hozzá nagyszabású beszédet, utána pedig Mihalik Dezső uradalmi főügyész köszöntötte őt elragadó ékes szózással s az ünnepély vége felé, egy újabb beszéd kíséretében, nemzeti szalaggal ellátott bábékoszorút nyújtott át neki az összes tisztikar nevében.

Üdvözlő beszédet mondtak még az általános tanítóegylet, a dobsinai, rimaszombati és nagyrózei iskolák, valamint a rimaszombati egyesült protestáns főgymnázium és a görög katolikus egyházmegye tanítószága részéről. A tanuló gyermekek nevében az ottani lelkész kis leánya üdvözölte az öreg tanítót kifogástalan magyarsággal. A község lakosai nevében a járás főszolgabírája mondott beszédet, melynek végén, egy lezárt levélborítékban, át nyújtotta neki a falu ajándékát. A község bírói szintén intézett hozzá néhány szót szláv nyelven. Az utolsó szónok, az üdvözlők sorában, a vernári lelkész volt, mely után az ünnepelt tanító mondott meghatottságtól reszkető hangon hálás köszönetet jóakaróinak. Erre a főispán mozsárdörgések közt bezárta az ünnepélyt s a díszes közönség a tanító lakása elé vonult, hol az iskolás gyermekek hazafias dalokat énekeltek a jelenlevők nagy meglegedésére.

A főispán most az urakkal együtt belépett az öreg Lázár Gábor egyszerű, de meglepően tiszta hajlékába s negyedórai ott időzés után kíséretének egy részével elvonult, az ott maradt fiatalság pedig táncra perdült s rakta a eserdást, míg csak a közebed ideje el nem érkezett. A közebed a vendéglőben volt, zeneszó és pohárköszöntések mellett. Délután 4 óra tájban a főispán elhagyta az asztalt s utána a közönség is oszladozni kezdett a szélrózsa minden irányában.

Most befejezzük tudósításunkat s hisszük, hogy a fényesen sikerült ünnepély maradandó nyomot hagy nemcsak Vernár község lakosai szívében, hanem az egész Garam vidékén. A többi szláv tannyelvű iskolák vezetői pedig merítsenek belőle tanulságot s igyekezzenek az öreg Lázár Gábor példáját követni.

Hirek és vegyesek.

Boldog ünnepeket! A küszöbön álló pünkösdi ünnepek alkalmából lapunk előfizetőinek és jóbarátainak boldog ünneplést kívánunk!

A „GÖMÖR-KISHONT” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Eljegyzés. Dr. Kármán E. Aladár megyei köz-kórházi osztályorvos május hó 29-ikén eljegyezte itt Pirnitzer Mártha kisasszonyt, Pirnitzer Alajos ur leányát Budapestről. A szép és műveltélkü menyasszony Schulhof Pálnak a rimaszombati vasuti állomás főnökének nővére. Állandó, zavartalan boldogság kísérje frigyüket!

Kinevezés. A m. kir. közoktatásügyi miniszter Telcky László nagyrózei polgári és Gall János dobsinai áll. polgári iskolai segédtanítókat ugyanazon iskolákhoz a X. fizetési osztályba rendes tanítókká nevezte ki.

Kinevezések. A belügyi m. kir. miniszter Gömör-Kishont vármegyében a nagyszuhai anyakönyvi kerületbe Kengyel Lajost, a kokovai kerületbe Szentpétery Zoltánt anyakönyvvezetőkké, a rimaszombati anyakönyvi kerületbe Komlóssy Istvánt, a dernői anyakönyvi kerületbe pedig Kékedi Istvánt anyakönyvvezető helyettesökké nevezte ki.

Közgyűlés. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete f. évi június hó 14-ikén tartja évi közgyűlését a takarékpénztár termében. A közgyűlésre szóló meghívót Bornemisza Lászlóné elnökő már kibocsátotta, s közli a tagokkal az egylet vagyoni kimutatását is, mely szerint 1895. május 1-től 1896. május 1-ig a vagyoni állapot csaknem 400 frtal gyarapodott s mult év május 1-én 18702 frt 52 krt tett ki.

A tanulóifjúság majálisa. A helybeli iskolák majálisából júniális lesz. A növendékek várva-várt tavaszi mulatságát ugyanis a kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztották június 4-ikére mikor és a mulatni vágyó ifjúság korán reggel kivonul a szabadkai erdőbe s ott tölti az egész napot vigan — régi szokás szerint.

A rimaszombati polgári olvasókör folyó június hó 7-ikén a Széchenyi kertben tavaszi mulatságot rendez 40 kros belépti-díj mellett. A mulatságot kedvezőtlen idő esetén este a kör helyiségeiben tartják meg.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara elnöke Radvány István kir. tan.; továbbá Szentpály tikkár és Kócs Soma vasárnap városunkban időztek, s az alispán és polgármesterrel együtt értekeztek az agyagipar fejlesztésének módzatairól. Az értekezlet lefolyásáról és eredményéről lapunk jövő számában reflektálunk.

Elítélt képviselők. Szentiványi Árpád és Pulszky Ágoston orsz. képviselők ezéltől másfél évvel a nógrádmegyei alispáni választás aproposijából — személyes sértésből kifolyólag pisztoly párbajt vívtak. A budapesti büntető törvényszék párbajvétség miatt beidézte a feleket. Szentiványi Árpádot 3 napi, Pulszky Ágostont pedig 2 napi államfogházra ítélte. Az ítéletet megfellebezték.

Néppárti gyűlés Várgedén. A „Pesti Hirlapban olvassuk a következőket: „A néppárt pünkösdi hétfőjén kezdte meg népgyűléseit, a mikor is három helyen rendez nagygyűlést. Várgedén délután 2 órakor lesz a gyűlés Zichy Nándor gróf elnöke alatt, kinek elnöki megnyitója után Marsovszky Endre dr. orsz. képviselő a kath. autonómiáról; Mócsy Antal orsz. képviselő a ker. kath. kötelekről; és Losonczy Szabó Endre hirlapíró a ker. szövetkezetekről fognak beszédeket tartani. A Várgedén tartandó népgyűlés meghívója alá ez van nyomtatva: Jegyzet. *Bármily vallásu egyént igen szívesen látunk.*”

Tavaszi mulatság. A rimaszombati kereskedő ifjak egylete május 30-ikán (vasárnap) kitünően sikerült tavaszi mulatságot rendezett a Széchenyi kertben. A mulatságon sokan voltak, s különösen a kereskedő világ volt nagy számmal képviselve; pompás hangulat uralkodott, s csak a késő éjjeli órákban ért véget a kedélyes mulatság. A jövedelem — mintegy 110 frt, melyből körülbelül 80 frt az egylet alapítójának gyarapítására fordították.

Uj vasuti összeköttetés. A május hó 1-én életbe léptetett s ránk nézve a Losonczy és Budapest irányban rendkívül kedvezőtlen összeköttetés némi előnyös módosításon ment keresztül. A kereskedelmi miniszter ugyanis Feled és Balogfalva között új vonatot engedélyezett akképen, hogy ezután ha a délután 3 órai vonattal indul az ember, nem kell Feleden sokáig várni, hanem tovább lehet utazni Várgedére. Az új rendelkezés különben így szól: „Hirdetmény. Ertesítjük a t. ez. közönséget, f. évi június hó 1-től kezdve bezárólag szeptember hó 30-ig a miskolc-füleki vonalon a 7974. és 7981. sz. tehervonatok Feled—Balogfalva és Balogfalva—Feled állomások között az alábbi menetrend szerint személyszállítással tognak közlekedni naponként. Indul Feledről 4 órakor. Várgedére érkezik 4.18 perczkor. Balogfalvára érkezik 4.28 perczkor. Visszafelé indul Várgedéről 8.45 perczkor, érkezik Feledre 9.02 perczkor.

Meghívó. A gömörmegyei ált. tanító-egylet „tornalyai járásköre” f. évi június hó 8-án Putnokon az izraelita iskolában tartja meg tavaszi gyűlését, melyre egy az egylet t. tagjai, mint a tanügy barátai tisztelettel meghívattak. — A gyűlés főbb tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Elnöki jelentés a járáskörben történt ez évi tagváltásról. — 3. A mult őszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. — 4. Értekezések: a) „A rajztanítás a népiskolában” című tételről; előadja Szűcs János; b) „A közügyesség tanítása” (slójd), előadja Veinberger Malvin kisasszony. — 5. Előterjesztések a központ részéről. — 6. Folyó ügyek. — 7. Indítványok. — Gömör-Panyiton, 1897. május hó 31-én.

Falvai János, járásköri elnök.

Mulatság Nagy-Rőczén. A nagy-rőzei magy. kir. állami polgári és felsőkereskedelmi iskola ifjúsága 1897. június 12-ikén (szombaton) a városi fürdőkerthben tavaszi táncmulatságot rendez, melyre esimes meghívót kaptunk a rendezőségtől. Program: Dél előtt 9 órakor kivonulás a fürdőkerthbe; 10 órakor tornaverseny; 1 órakor közebed; délutáni 3 óratól kezdve tánc.

Megnémult harangok. A vasuti harangokról van szó, melyeket június hó 1-én eltávolítottak, s a kora reggeli vonat indulásakor a jelzőharangok hattyadalukat kongták. Ez az intézkedés külföldi mintára történt; Franciaországban például semmi jelzés nincs, s a közönség annyira hozzá van szokva a pontossághoz és rendhez, hogy a legtrikább esetben fordul elő a vonatról való lekézés, a mi nálunk mindennapi dolog. Igaz, hogy a mi alsóbb néposztályunk nem áll az intelligentiának oly magas fokán, minl pl. a francziák, de azt hisszük, hogy a harangjelzés elmaradása nem fog sok zavart esználni, annyival kevésbé, mert sipolni ezután is fognak, s kiáltani is fogják az utirányokat, a merre a vonatok indulnak.

Színház. A mult heti előadások között kimagaslott a szerdai. Szudermann nagyírú darabját, az „Ott-hon”-t játszták kevés közönség előtt. A darabban Berzsenyi Margit excellált Magda nehéz szerepében; szép tehetsége a hatásos jelenetekben teljesen érvényre jutott. Csütörtökön a „Leszámolás”-t ismételték, szombaton pedig Pozsnyai Lenke új énekesnő mutatkozott be a „Furcsa háboru” című régi operetben; a közönség rokonszenvesen fogadta az új tagot. Vasárnap a „Szökött katona” népszimű, hétfőn zónaelőadásban *Hunyadi László* került színi. Kedden Berzsenyi Margit jutalomjátékául Ohnet világhírű sziművét, a „Vasgyáros”-t játszták. Az előadás főalakjai: Berzsenyi Margit (Claire) és Szentmiklóssy (Derblay) megfeleltek a hozzájuk fűzött várakozásnak. Különösen előbbi sok bensőséggel, nagy hatással játszott s nem egyszer lelkes, zajos tapsviharra ragadta a csekély számú közönséget. Szerdán Szentmiklóssy jutalomjátékául „Sobri lakodalma”-t játszták.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara május 17-én ülést tartott Radvány István kir. tanácsos elnöke alatt, melynek tárgyaiból megemlítjük, hogy a kamara kezdeményezésére az Orsz. gazd. magy. egyesület által szeptemberben Miskolcon országos sörárpavásár fog tartatni. A kamarai kerület háziiparának megállapítása érdekében részletes statisztikai felvétel történt, melynek alapján fog a további fejlesztési intézkedés megtörténni. A hálalás korlátok közé szorítása érdekében a kerületbeli hatóságok újabb közreműködésre megkerestettek. A hadsereg és közszállításokra vonatkozó miniszteri leirat, mely helyes intencziókat tartalmaz, tudomásul vétetett, de ennek kapcsán kérik, hogy az állami s törvényhatósági szállításoknál, miként a katonaságnál van, a kamarák képviselői résztvehessenek, továbbá utóajánlatok ne fogadtassanak el s a pályázatok eldöntése gyorsan törtéjék. A munkáslakások nagyfontosságú ügyében törvényhozási intézkedés tervezetik. Ennélfogva a miniszter véleményét kér a kamarától. A kamara tekintettel arra, hogy a társadalmi tevékenység külföldön sem bizonyult elegendőnek, a kérdést csakis állami beavatkozással tartja megoldhatónak, megfelelő súlyt helyezve a társadalom, községek s gyárvállalatok tevékenységére. E szempontok-

ból törvényhozási intézkedést javasol a következők alapul vételével: 1. A munkáslakások akár bér mellett, akár bér nélkül engedtetnek át, avagy a munkás tulajdonát képezik, állandó adómentességben részesüljenek, ideértve a pót és községi adókat is. 2. Mentessenek fel a telekkel járó átiratási s más haszon terhek alól. 3. Az építkezési szabályok túlzott követelményeket ne támasszanak a munkáslakások iránt. 4. Városok megfelelő kedvezményben részesítsék péld járda, esatorna, világítás stb. ügyében. 5. A magánvállalatok munkáslakásainak az évi mérlegben való értéke az adókövetésnél figyelembe vétessék. 6. Az építkezési anyagok szükség esetén önköltségen szállíttassanak a vasutak által (mint az állami kedvezményben részesülő vállalatoknál). 7. Munkáslakásokat építő vállalatok vagy ezekre kölesönt nyújtó pénzüzetetek kedvezményekben részesüljenek. 8. Munkáslakást építő szövetkezetek, társaságok létesítése előmozdítassék s kedvezményekben részesüljenek. 9. Oly pénzüzetet létesíttessék, mely munkáslakás építésre megfelelő kamatozású jelzálogleveleket bocsáthasson ki. 10. A munkáslakások ezéljaira kisajátítási jog biztosíttassék (mint az 1890. évi XIII. t. czikkben az állami kedvezményben részesített vállalatoknak nyújtatik). — De a kamara még most is kéri, hogy munkáslakások építési tervei az állam által pályázat útján mielőbb biztosíttassék, mert ilyenek hiányát ma is élenken érezzük, továbbá az iparfelügyelői hatáskör behatóságos kiterjesztését a lakásügyre, valamint azt is, hogy az állam, mint egyik legnagyobb munkaadó, e téren mindenütt példával járjon elő. Ezeket kívül több helyi fontosságú ügyet intézett el a kamara.

„Vasárnapi Lapok” kedvezménye állami vasuti hivatalnokoknak, tanítóknak, lelkészeknek és postai alkalmazottaknak. — A „Vasárnapi Lapok”, melynek főszerkesztője: Beniczky Bajza Lenke, felelős szerkesztője: Prém József dr. és szerkesztője: Miszkezy Henrik, ma Magyarország legszebb szépirodalmi képes hetilapja. — A „Vasárnapi Lapok” egyszerre két regényt közöl, ezenkívül két önálló tárcza cikket jeles nevű íróktól, költeményeit, melyekből minden számában háromt közöl, az ismert költők írják. — A „Vasárnapi Lapok” cikkei oly gazdagok, szellemesek, kedvesek és mi fő, magyarosak, hogy élvezettel olvashatja minden művelt ember. — A „Vasárnapi Lapok” kizárólagosan magyar írók és költők tollából eredt költeményeket hoz, ezenkívül képei szintén csupán magyar embereket, eseményeket, hazai nevezetességeket, fürdőket és kies vidékeket mutat be. — A „Vasárnapi Lapok” kedvezményes ára egész évre 6 forint, félre 3 forint, negyed évre 1 frt 50 kr. — A „Vasárnapi Lapok” kiadóhivatala Budapest, IV. Ujvilág-utca 25. szám. — A „Vasárnapi Lapok” szívesen küld mutatványszámot.

Magyarország szétdarabolásának története. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munkának ötödik kötetéből most jelentek meg az első (107, 108.) füzetek, a melyeket nyomban követnek a többi füzetek és az egész kötet alig két hónap alatt be lesz fejezve. A kötet ezime „Magyarország három részre oszlásának története. 1526—1608” Irta Acésdy Ignác. — Ezekhez a füzetekhez is a legszebb műemlékek és érdekes szövegképek vannak csatolva. Így „Magyar főúri viselet a XVI. század második felében remek színyomat Josth Ámánnak, Miksa királynak 1670-iki nürnbergi bevonulását ábrázoló festményéről; „Buda és Pest ostroma 1542-ben”; Enea Vizo egykoru rézmetszete Bubics Zsigmond gyűjteményében; „Párviadal magyar hadnagy és török bég között”; XVI. századi rézmetszet Ernst Lajos gyűjteményéből; „Heltai Gáspár krónikájának ezimlapja” stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Meghívó.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnázium tanuló ifjúsága 1897. jun. hó 13-án d. u. 5 órakor a vásártéren tornaversenyt rendez a Keckeménen tartandó kerületi tornaverseny költségeinek fedezésére. — Belépti-jegy személyenkint 1 kor., család-jegy (5 személyig) 3 korona, számozatlan ülőhely 30 krajczár, állóhely 10 krajczár.

Sorrend:

1. Szabadgyakorlatok . . . I—IV. osztály tanuló.
2. V—VIII. „ „
3. Fűzer népdalra. I—IV. „ „
4. Versenyfutás 100 méterre. . . I—IV. „ „
5. Versenyfutás verseny 150 m. V—VIII. „ „
6. Csapattornázás a nyújtón. . I—II. „ „
7. Csapattornázás a lóvon. . . III—IV. „ „
8. Versenyek:
a) Magasugrás-verseny . . . I—II. osztály tanuló.
b) III—IV. „ „
c) V—VI. „ „
d) VII—VIII. „ „
e) Távluugrás-verseny . . . III—IV. „ „
f) V—VIII. „ „
g) Súlydobás-verseny . . . VI—VIII. „ „
9. Mintacsapattornázás a nyújtón. (Kerületi verseny tornászai.)
10. Fűzer Rákóczy-indulóra.
11. Győztesek kihirdetése.

Midőn ez ünnepélyre a t. születek, gyámokat s általában a tanügynek minden őszinte barátját tisztelettel meghívjuk, felkérjük azokat, kikhez szerencsénk leend, hogy a körözendő aláírási és befizetési ivre nevüket s a megjelenendő családtagok számát följegyzni szíveskedjenek, hogy elegendő és kényelmes számozott ülőhelyekről gondoskodhassunk.

Felülízetéseket köszönettel fogadunk. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély június 14-ikén leend. Rimaszombat, 1897. május 20. A rendezőség.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik, fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, sima, csikos, koezkázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svajczba ezimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztettek.

Zongora-bérlés.

Egy jó karban lévő zongora kerestetik huzamosabb időre való bérbérvetés céljából. — A ezim megtudható lapunk kiadóhivatalában.

BOR.

Kitünő urasági, miskolezi és erdélyi 1896. évi termésű fehér bor kapható — literenkint 34 kr. — a „KORONA“ vendéglőben, Jánosi-uteza.

1—*

Pályázati hirdetés.

1200. szám. — Lemondás folytán üresedésbe jött **Jénei körjegyzői állásra** ezennel pályázat nyitják. A körjegyzőség Jéne székhelylvel. Jéne, Harmacz, Susa és Uraj községekből áll.

Ezen állás javadalmazása áll: 450 frt évi fizetés 100 frt lakbérletmenny, 100 frt irodai, küldőncz és napi átalányból.

A választás Jénén, a kör székhelyén, a körjegyzői lakban folyó évi június hó 14-ikén d. e. 10 órakor fog megtartani.

Felhívotnak mindazok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6-ik §-ának értelmében kellőképp fölszerelt pályázati kérvényeiket bezárólag folyó évi **június hó 13-ika déli 12 órájáig** hivatalomhoz annál inkább adják be, mivel a később érkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Feled, 1897. május 19.

Dráskóczy, főszolgabíró.

Birtokeladás, esetleg bérbeadás.

A néhai Flasko György **Feled-pál-falvai 169 kat. hold kiterjedésű birtoka** terméssel, a feledi uri **lakházzal**, nagy belsőség és gazdasági épületekkel szabad kézből **eladó**, esetleg **több évre haszonbérbe kiadó**.

Venni vagy bérelni szándékozók forduljanak a tulajdonos **özv. Flasko Györgyné** urnőhöz **Feleden**.

2—3

Hirdetés.

363. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó 1881. évi 60. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolezi kir. törvényszék 1896. évi 5315. és 3213. számú végzése következtében az **első magyar általános biztosító társaság** javára **Stelkovic László** ellen 39 frt 85 kr. és 60 frt 99 kr. s jár. erejéig 1896-ik évben foganatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 800 frtra becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. bíróság 3195.96., 461.97. sz. végzése folytán 39.85 és 60.99 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. és 1896. okt. hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 40 frt 75 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Alsó-Hangonyon alperes lakásán leendő eszközlésére **1897. évi június hó 12-ik napjának** délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1897. évi május hó 24. én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

A néh. **Hubay Miksa** hagyatéki tömegét képező székelyi 6 és 70-ik s az alsó-falusi 32 és 81-ik sz. tjkben foglalt **ház, rét, szántó föld, erdő s legelőből** álló, mintegy **73 holdat tevő ingatlan**ság, utóajánlat folytán, **f. évi június hó 18-ik napjának d. e. 9 óráján**, a tornallyai kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen elfog adatni. Bánatpénz 400 frt o. é. Az ingatlan ság, az utóajánlati 6008 frt 20 kr. o. é. alól el nem adatik. Az árverési feltételek, az árverező bíróságnál s lenti tömeggondnoknál megtekinthetők.

Rimaszombat, 1897. május 23.

Institőrisz Endre, hagyatéki gondnok.

Eladó tűzifa.

A legjobb tüzelő anyag a fiatal eserfa, kinek ilyenre szüksége van: forduljon **Vozáry Samu** urhoz Rimaszombat, Tompa Mihály-uteza 28. sz., ki készséggel gondoskodik annak helybeszállításáról, a következő árak mellett:

I. oszt. fiatal eserfa 22 frt.
II. „ „ „ 15 frt.

2—*

Hirdetés.

1—3

2400. sz. A rimaszombati kir. törvényszék mint bányabíróóság közhírré teszi, hogy a rimamurány-salgótarjani-vasmű részvény-társaság által a likéri vaskohó telep részére és a gyári vas-salak elhelyezése végett létesítendő salakhányók részére Likér és Nyustya községek határában részben a szepes-iglói kir. bányakapitány-ság mint bányahatóság és a politikai hatóság közbenjárása mellett az általános bányatörvény szerinti kisajátítás útján, részben magán egyezség útján szerzett és elcsereült földterületekről készített mérnöki munkálatoknak u. m. kimutatásoknak és térképeknek az ált. bányatörvény 117. és 118. §§-ában foglalt intézkedések figyelembe vételével eszközözendő bírói meghitelesítésére és a tárgyalás megtartására határnapul **1897. évi július hó 5-nek** és következő napjainak délelőtt 9 órája a helyszínére a likéri vaskohó telepre kitűzetett.

Miről a kir. törvényszék az érdekelt feleket azzal értesíti, hogy jogukban áll a hitelesítendő mérnöki munkálatokat a rimaszombati kir. törvényszéknek mint bányabíróáságnál s mint tkönyvi hatóságnál megtekinteni, továbbá, hogy az érdekelt felek távolléte a hitelesítési eljárást akadályozni nem fogja.

Kir. törvényszék Rimaszombatban, 1897. május 29.

Langhoffer,
kir. tszéki jegyző.

Kubinyi,
kir. tszéki elnök.

Eladó ház.

Nyustyán, a vasgyár közelében egy 315 □ öl telken épült **lakóház** istállóval és melléképületekkel együtt szabad kézből **eladó**. — Venni szándékozók forduljanak felvilágosításért **Spissák Andor** kárpitóshoz **Rimaszombat**, Jánosi-uteza.

1—*

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a **Szizgyártó-utca 6. sz. alatt** levő ház, mely három szoba, konyha, kamra és mellék-helyiségekből áll, f. évi **augusztus hó 1-től** haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni lehet a tulajdonos **Soós Ferencz** építésznél.

1—*

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ cipész üzlete

RIMASZOMBAT, Fötér, saját ház.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy a **tavaszi idényre** óriási válasszék érkezett meg raktáromra a **legkülönbözőbb divatos férfi-, női- és gyermeklábbelieknek**, — melyek közül különös említést érdemelnek a nagy kedveltség- és elterjedettségnek örvendő **sárga-bőr, lack- és evelastingból készületek**.

Továbbá nagy raktárt tartok a **saját műhelyemben készült**, — valamint **karlsbadi, bécsi és budapesti** mindenféle férfi-, női és gyermeklábbeliekből is.

Mérték szerinti rendelések — kívánság szerint — pontosan, a legjobb anyagból, **jutányos áron** műhelyemben — egy kitünő szabász felügyelete mellett — készíttetnek.

Ezek szerint azon kellemes helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vásárlóimat akár kész áruimmal, akár pedig megrendeléseikkel gyorsan, megelégedésre és jutányosan kielégíthetem.

Magamat és üzletemet a n. é. közönség megtisztelő jóakarataiba, ajánlván, maradtam

Rimaszombat, 1897. márczius hó.

Kiváló tisztelettel

Özv. Kovács Zsigmondné.

9—*

Kimutatás

a csizi jód-bróm forrás vagyoni állásáról az 1896-ik év végén.

Tartozik.

Nyereség-veszteség számla.

Követel.

Veszteség.		Forint	kr.	Nyereség.		Forint	kr.
1	Omnibusz üzemnél	251	38	1	Jód víz kivételből	2555	75
2	Iroda költség	169	59	2	Fürdőkből	7459	17
3	Kamat	1611	43	3	Gyógydíjakból	1022	8
4	Adó	705	94	4	Bérszobákból	790	64
5	Igazgatási költség	2815	4	5	Vendéglőből	920	—
6	Kiállítási költség	2301	70	6	Pokróczokból	65	92
7	Tartaléktöke	1007	52				
	nyereség	3950	96				
		12813	56			12813	56

Tartozik.

Mérleg.

Követel.

Vagyon.		Forint	kr.	Teher.		Forint	kr.
1	Pénzkészlet	1267	9	1	Alaptöke	234582	16
2	Kutak, források	204550	92	2	Tartaléktöke	2113	18
3	Telkek	3150	50	3	Rimaszombati takarékpénztár	25000	—
4	Épületek	31239	16	4	Molnár József	2629	94
5	Felszerelések	19061	43	5	Tiszta nyereség	3950	96
6	Leltár	8781	27				
7	Üvegház	225	87				
		268276	24			268276	24

A folyó évi rendes közgyűlés ez évi június hó 8-ik napján reggel 9 órakor az igazgatóság rendes helyiségében fog megtartani. — Rimaszombat, 1897. május hó 18.

A felügyelő-bizottság.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

A „Miskolezi hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ezidei

V-ik évi gyapjúvásár

beraktározással egybekötve 1897-ik évi június hó 16-ik napján tartatik. — Részletes felvilágosítással szívesen szolgál

a „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság igazgatósága.

Utánnymat nem díjaztatik.

3—3